

Neljapäev, 14. märts 2019

P8_TA(2019)0218

Euroopa Valuutafondi loomine

Euroopa Parlamendi 14. märtsi 2019. aasta resolutsioon, mis käsitleb ettepanekut võtta vastu nõukogu määrus, millega luuakse Euroopa Valuutafond (COM(2017)0827 – 2017/0333R(APP))

(2021/C 23/86)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse ettepanekut võtta vastu nõukogu määrus, millega luuakse Euroopa Valuutafond (COM(2017)0827),
- võttes arvesse oma 16. veebruari 2017. aasta resolutsiooni võimalike muutuste ja kohanduste kohta Euroopa Liidu praeguses institutsioonilises ülesehituses ⁽¹⁾,
- võttes arvesse oma 16. veebruari 2017. aasta resolutsiooni Euroopa Liidu toimimise parandamise kohta Lissaboni lepingu võimalusi kasutades ⁽²⁾,
- võttes arvesse Regioonide Komitee 5. juuli 2018. aasta arvamust majandus- ja rahaliidu reformiettepanekute kohta,
- võttes arvesse eurorühma esimehe 25. juuni 2018. aasta kirja Euroopa Ülemkogu eesistujale majandus- ja rahaliidu täiendava süvendamise kohta ning euroala tippkohtumisel 29. juunil 2018 tehtud avaldust Euroopa stabiilsusmehhanismi reformi kohta,
- võttes arvesse eurorühma 4. detsembri 2018. aasta aruannet juhtidele Euroopa majandus- ja rahaliidu süvendamise kohta,
- võttes arvesse 14. detsembril 2018. aastal euroala tippkohtumisel tehtud avaldust,
- võttes arvesse 14. novembri 2018. aasta ühist seisukohta Euroopa Komisjoni ja Euroopa stabiilsusmehhanismi vahelise edaspidise koostöö kohta,
- võttes arvesse Euroopa Keskpanga (EKP) 11. aprilli 2018. aasta arvamust ettepaneku kohta võtta vastu määrus, millega luuakse Euroopa Valuutafond ⁽³⁾,
- võttes arvesse Euroopa Kontrollikoja 18. septembri 2018. aasta arvamust nr 2/2018 „Liidu õigusraamistikule tugineva Euroopa Valuutafondi loomise 6. detsembri 2017. aasta ettepanekut puudutavad auditeerimise ja aruandekohustusega seotud kaalutlused“,
- võttes arvesse viie juhi 22. juuni 2015. aasta aruannet Euroopa majandus- ja rahaliidu loomise lõpuleviimise kohta, komisjoni 1. märtsi 2017. aasta valget raamatut Euroopa tuleviku kohta ning komisjoni 31. mai 2017. aasta aruteludokumenti majandus- ja rahaliidu süvendamise kohta,
- võttes arvesse oma 12. juuni 2013. aasta resolutsiooni Euroopa demokraatia tugevdamise kohta tulevases majandus- ja rahaliidus ⁽⁴⁾,
- võttes arvesse oma 13. märtsi 2014. aasta resolutsiooni troika (Euroopa Keskpang, Euroopa Komisjon ja Rahvusvaheline Valuutafond) rolli ja tegevuse kohta seoses euroala programme kohaldavate riikidega ⁽⁵⁾,
- võttes arvesse oma 16. veebruari 2017. aasta resolutsiooni euroala eelarvesuutlikkuse kohta ⁽⁶⁾,
- võttes arvesse oma 30. mai 2018. aasta resolutsiooni 2021.–2027. aasta mitmeaastase finantsraamistiku ja omavahendite kohta ⁽⁷⁾,

⁽¹⁾ ELT C 252, 18.7.2018, lk 201.

⁽²⁾ ELT C 252, 18.7.2018, lk 215.

⁽³⁾ ELT C 220, 25.6.2018, lk 2.

⁽⁴⁾ ELT C 65, 19.2.2016, lk 96.

⁽⁵⁾ ELT C 378, 9.11.2017, lk 182.

⁽⁶⁾ ELT C 252, 18.7.2018, lk 235.

⁽⁷⁾ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0226.

Neljapäev, 14. märts 2019

- võttes arvesse kodukorra artikli 99 lõiget 5,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 55 kohaseid eelarvekomisjoni ning majandus- ja rahanduskomisjoni ühisarutelusid,
 - võttes arvesse eelarvekomisjoni ja majandus- ja rahanduskomisjoni vaheraportit ning eelarvekontrollikomisjoni ja põhiseaduskomisjoni arvamusi (A8-0087/2019),
- A. arvestades, et euro kasutuselevõtt on Euroopa projekti üks kõige olulisemaid poliitilisi saavutusi ning majandus- ja rahaliidu ülesehitamise tugisammas;
- B. arvestades, et finants- ja majanduskriis on toonud esile eurosüsteemi nõrgad kohad, tõstes esile vajaduse viia majandus- ja rahaliidu väljakujundamine ja selle demokraatliku vastutuse ja läbipaistvuse tugevdamine kiiresti lõpule;
- C. arvestades, et euro pakub ELi kodanikele kaitset ja võimalusi; arvestades, et tugev ja stabiilne euroala on selle liikmete ja ELi jaoks äärmiselt oluline;
- D. arvestades, et ühisraha ala liikmetel on tarvis järgida ühiseid eeskirju ja kohustusi, näiteks neid, mis on kehtestatud stabiilsuse ja kasvu paktis, samuti ühiseid vahendeid tõsiste majanduslike ja finantsšokkidele reageerimiseks ning vastutuse, solidaarsuse, ning ülespoole suunatud sotsiaal-majanduslikeks lähenemise edendamiseks; arvestades, et Euroopa stabiilsusmehhanismi asutamislepinguga (ESMi asutamisleping) nähakse ette selge seos Euroopa makromajanduslike järelevalvemehhanismidega, eelkõige stabiilsuse ja kasvu pakti nõuete, sealhulgas selle paindlikkuse klauslitega, ning jätkusuutlike ja kaasavate struktuurireformide rakendamise; arvestades, et majandus- ja rahaliidu süvendamisega samal ajal peaks toimuma riskide vähendamine ja jaotamine;
- E. arvestades, et Euroopa Finantsstabiilsuse Fondi (EFSF) loomine ja hilisem ümberkujundamine Euroopa stabiilsusmehhanismiks (ESM) on olnud oluline samm Euroopa kriisihjeme mehhanismi loomise suunas ning on aidanud tugevdada majandus- ja rahaliitu ning anda rahalist abi mitmetele kriisist mõjutatud Euroopa riikidele;
- F. arvestades, et Euroopa stabiilsusmehhanismi (ESM) valitsustevaheline olemus mõjutab sellega seotud otsustusprotsessi, ja eelkõige tema suutlikkust majanduslikele ja finantsšokkidele kiirelt reageerida;
- G. arvestades, et ESMi tulevast integreerimist ELi õigusraamistikku tuleks jätkuvalt käsitleda osana majandus- ja rahaliidu lõpuleviimise projektist;
- H. arvestades, et käimasolev arutelu Euroopa tuleviku ning majandus- ja rahaliidu teemal on tõstnud esile liikmesriikide erinevad poliitilised seisukohad majandus- ja rahaliidu kaugema tuleviku kohta, kuid annab ka hea aluse oluliseks esimeseks sammuks, et tugevdada selle rolli, arendada välja selle finantsvahendid ning suurendada selle tõhusust ja demokraatlikku vastutust ESMi reformi raames; arvestades, et majandus- ja rahaliidu süvendamise arutelu tulemus peaks olema poliitiline lahendus ESMi reformimiseks;
- I. arvestades, et lühemas perspektiivis peaks ESMi reform aitama kaasa pangandusliidule, kuna sellega tagatakse nõuetekohane ühine eelarvepõhine kaitsemeede ühtse kriisilahendusfondi jaoks;
1. kiidab heaks komisjoni 6. detsembri 2017. aasta ettepaneku võtta vastu nõukogu määrus, millega luuakse Euroopa Valuutafond, ning peab seda kasulikuks panuseks käimasolevasse arutellu Euroopa tuleviku, majandus- ja rahaliidu süvendamise ning ESMi reformi teemal; väljendab eelkõige heameelt komisjoni ettepaneku üle integreerida ESM liidu õiguskorda;
 2. märgib, et reformitud ESMi täidetavad ülesanded kuuluvad majanduspoliitika valdkonda ning nime „Euroopa Valuutafond“ kasutamine võib olla eksitav; märgib, et Euroopa Keskpank (EKP) tegi oma 11. aprilli 2018. aasta arvamuses ettepaneku säilitada ESMi õigusjärglasele nimi „ESM“; nõuab ülaltoodut arvesse võttes, et nime valimise mõju Euroopa stabiilsusmehhanismi õigusjärglasele hinnataks enne sellise otsuse tegemist nõuetekohaselt ja põhjalikult, et tagada võimalikult väike mõju reformitud ESMi tõrgeteta toimimisele; soovib jätta alles ESMi praeguse nime, mida tunnustatakse kapitaliturul, et oleks selge, et euroala rahapoliitika jääb ka edaspidi Euroopa Keskpanga pädevusse;

Neljapäev, 14. märts 2019

3. juhib tähelepanu asjaolule, et majandus- ja rahaliidu nõuetekohast toimimist toetab viimase instantsi laenuandjana toimiva institutsiooni olemasolu; võtab seda silmas pidades teadmiseks ESMi positiivse panuse majandus- ja rahaliidu institutsioonilise raamistiku puuduste kõrvaldamisse, eelkõige mitmetele globaalsest finantskriisist ja võlakriisist mõjutatud liikmesriikidele finantsabi andmise teel;
4. tuletab meelde oma varasemaid seisukohti, milles pooldati ESMi integreerimist ELi õigusraamistikku, tehes sellest täieõigusliku ELi asutuse; rõhutab, et selle integreerimise puhul tuleks samuti arvesse võtta riikide parlamentide rolli ja seda tuleks jätkuvalt käsitleda osana majandus- ja rahaliidu lõpuleviimise projektist; on seisukohal, et selline integreerimine muudaks võimalikuks juhtimise ühenduse meetodi kohaselt, tagaks eelarve-eeskirjade ja -kohustuste täieliku järjepidevuse, hõlbustaks majandus- ja rahanduspoliitika koordineerimist ning suurendaks demokraatlikku legitiimsust ja vastutust Euroopa Parlamendi kaudu;
5. rõhutab, et kui tulevikus on kaasatud ELi eelarvelised vahendid, peaks parlamendil olema poliitiline võim kasutada eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetluse raames kõiki ESMi üle kohaldatavaid eelarvekontrolli alaseid õigusi; märgib, et sel juhul tuleks Euroopa Kontrollikoda pidada sõltumatuks välisaudiitoriks ning talle tuleks eelarve täitmisele heakskiidu andmise menetluses anda selge ja ametlik roll;
6. tuletab meelde riikide parlamentide eelisõiguse teha eelarve- ja demokraatlikku järelevalvet; on seisukohal, et tuleks veelgi parandada riikide parlamentide ja Euroopa Parlamendi kontrolli reformitud ESMi üle; on veendunud, et riikide parlamentidel peaks olema õigus saada reformitud ESMi tegevuste kohta teavet ning alustada reformitud ESMi haldusdirektoriga dialoogi;
7. nendib, et komisjoni ettepanek on tekitanud elava arutelu selle poliitilise, rahandusliku ja õigusliku mõju üle; rõhutab aga, et arutelu ESMi institutsioonilise raamistiku pikaajalise nägemuse teemal ei tohiks lükata edasi samme, mida on kiiresti vaja teha, et tugevdada majandus- ja rahaliidu demokraatlikku vastutust ning selle suutlikkust edendada finantsstabiilsust ja lähenemist ning reageerida majanduslikele šokkidele; nõuab seepärast lühemas perspektiivis asjalikku ESMi reformi, mis hõlmab ESMi lepingu läbivaatamist, ilma et see piiraks edasipüüdlikumaid arengusuundi tulevikus;
8. toonitab, et reformitud ESMi esmane ülesanne peaks olema jätkuvalt anda abivajavatele liikmesriikidele kohandamisprogrammides kokkulepitud eritingimuste alusel üleminekuabi, võttes arvesse komisjoni, Rahvusvahelise Valuutafondi ja Euroopa Keskpanga hallatud varasematest finantsabi programmidest saadud õppetunde; rõhutab, et reformitud ESMil peavad olema selleks vajalikud vahendid; on seepärast vastu mis tahes püüdlustele muuta reformitud ESM üksnes pankadele mõeldud vahendiks või vähendada selle suutlikkust liikmesriike rahaliselt toetada;
9. tuletab meelde, et praegu ESMile kättesaadavate finantsinstrumentide valik peaks olema kättesaadav ka reformitud ESMile, sh võimalus anda piisavat ennetavat finantsabi, mis võimaldab liikmesriikidel saada EMFi abi enne, kui neil tekivad suured raskused rahastamise leidmisel kapitaliturgudel; toonitab, et juurdepääs ennetavale tingimuslikule krediidiiniile peaks olema kättesaadav kavatsusavalduse alusel ja selle suhtes tuleks kohaldada kriteeriume; märgib, et neid rahalisi vahendeid tuleb kasutada liikmesriikide abistamiseks tõsiste majanduslike ja finantsšokkide korral; tuletab meelde, et liikmesriikidele antavat finantsabi saab täiendada tulevase lähenemise ja konkurentsivõime rahastamisvahendiga, et edendada majanduslikku ja rahalist stabiliseerimist, investeringuid ja ülespoole suunatud sotsiaal-majanduslikku lähenemist euroalal;
10. rõhutab, et majandus- ja rahaliitu kuuluvad kõik Euroopa Liidu liikmesriigid, kes kõik (v.a Taani ja Ühendkuningriik) peavad võtma kasutusele euro ning ühinema euroalaga, mistõttu peaks mis tahes ESM olema osalemiseks avatud kõigile ELi liikmesriikidele;
11. on seisukohal, et reformitud ESMil peaks olema finantsabi programmide juhtimisel komisjoni kõrval ja koostöös EKPga olulisem roll, tagamaks, et ELi institutsioonilisel raamistikul on vajaduse korral suurem autonoomsus, mis ei takista aga asjakohaseid partnerlusi teiste institutsioonidega, nagu Rahvusvaheline Valuutafond;

Neljapäev, 14. märts 2019

12. rõhutab, et reformitud ESMil peaksid olema oma teadmised, et koostada fondi põhikirjaga nõutud osad ja neid hinnata; rõhutab aga, et ESMi tehtavate finantsabitaotluste hindamine ja selle kohandamisprogrammide kavandamisega seotud otsustusprotsess koostöös teiste institutsioonidega ei tohiks mingilgi viisil asendada, korrata ega dubleerida tavapärasest makromajanduslikku ja eelarvejärelvalvet, mis on ette nähtud ELi eelarve-eeskirjade ja -määrustega, mis peavad jääma komisjoni ainupädevusse;
13. on veendunud, et võimalike tulevaste kohandamisprogrammide puhul tuleks võtta arvesse kavandatud meetmete sotsiaalse mõju, seda ka võrreldes ka poliitika muutmata jätmise pikaajalise mõjuga, lähtudes varasema ja mõtestatud sotsiaalse mõju hindamisest;
14. rõhutab vajadust tagada, et reformitud ESMis oleks tõhus otsustusprotsess, eriti kiireloomulistes olukordades; nõuab sellega seoses praeguse juhtimiskorralduse hindamist;
15. nõuab ESMi kiiret reformi, millega määratletakse ümber ESMi roll, funktsioonid ja finantsvahendid, et reformitud ESM saaks pakkuda likviidset abi kriiside lahendamiseks ja olla eelarvepõhine kaitsemeede ühtse kriisilahendusfondi jaoks; palub tungivalt, et ühine kaitsemeede võetaks kasutusele kokkulepitud tingimustel nii ruttu kui võimalik 2020. aastaks ja igal juhul enne 2024. aastat;
16. rõhutab pangandusliidu süvendamise viivitustest tulenevaid ohte; väljendab heameelt eurorühma 4. detsembri 2018. aasta juhtidele esitatud aruande järelduste üle, mis kõik kiideti heaks euroala 14. detsembri 2018. aasta tippkohtumisel; väljendab eriti heameelt ühtse kriisilahendusfondi ühise kaitsemeetme kasutuselevõtu ettepoole toomise üle, tingimusel et riski vähendamise valdkonnas on tehtud piisavaid edusamme, mida hinnatakse 2020. aastal, ja et kiidetakse heaks ESMi reformi tingimused; tuletab meelde oma varasemat seisukohta viia lõpule Euroopa hoiuste tagamise skeemi loomine, tunnistades, et riskide vähendamine ja riskide jagamine peaksid käima käsikäes; märgib, et ei ole saavutatud mingit otsest tulemust tulevase euroala eelarve ja stabiliseerimisfunktsiooni osas, kuid võtab teadmiseks volitused töötada lähenemise ja konkurentsivõime rahastamisvahendiga; rõhutab, et on tehtud märkimisväärseid edusamme riskide vähendamise valdkonnas; tuletab meelde, et Euroopa Parlament on selle võimaldamiseks andnud märkimisväärse panuse, seda eelkõige panganduspaketi ja viivislaenude mõistliku toe valdkonnas;
17. teeb ettepaneku võtta kasutusele protokoll vahetult jõustuva ajutise vastastikuse mõistmise memorandumiga sõlmimiseks ESMi ja parlamendi vahel, et parandada institutsioonidevahelist dialoogi ja suurendada ESMi läbipaistvust ja vastutust, täpsustades parlamendi ja tema liikmete õigusi seoses küsimustega, mida esitatakse reformitud ESMile, korraliste kuulamistega, nimetamiste õigustega ja asjakohaste eelarvekontrolliõigustega; tuletab meelde oma taotlust võtta vastu institutsioonidevaheline kokkulepe majanduse juhtimise kohta; rõhutab, et reformitud ESMi tegevdirektori peaks valima Euroopa Parlament nõukogu ettepaneku alusel ja ta peaks olema parlamendi ees aruandekohustuslik; nõuab tungivalt, et reformitud ESMi juhtorganite koosseisus tagataks sooline tasakaal;
18. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon Euroopa Ülemkogu eesistujale, komisjonile, nõukogule, eurorühmale, Euroopa Keskpangale, Euroopa stabiilsusmehhanismi tegevdirektorile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.
-